

МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ПРАВА ТА ЕКОНОМІКИ
Кафедра державно-правових дисциплін

ДИПЛОМНА РОБОТА

магістра

на тему:

«Концепції цифрової держави»

Виконав студент II курсу

спеціальності

081 «Право»

Котиш Петро Олександрович

Керівник: к.ю.н., доцент Атаманова Н.В.

Рецензент: д.ю.н., професор Манько Д.Г.

Одеса – 2022

АНОТАЦІЯ

Котиш П.О. «Концепції цифрової держави» .-На правах рукопису

Дипломна робота магістра, спеціальність 081''Право'', Міжнародний гуманітарний університет, Одеса, 2022 рік.

Дипломна робота магістра присвячена висвітленню умов цифровізації, адже вона відіграє значну роль у розвитку як країни в цілому, так і окремого суб'єкта господарювання. Постійний процес оцифрування стимулює всіх суб'єктів господарювання до інноваційних перевтілень та використання сучасних інформаційно-технологій у сфері управління та адміністрування. В першу чергу, еталонним суб'єктом використання інноваційних цифрових технологій повинні стати органи публічної влади як на макро-, так і на мезорівнях, в другу чергу, суб'єкти господарювання на мікрорівні. Дослідження основних цілей та завдань цифрового розвитку держави та їх вплив на сектори економіки є досить актуальним.

Дослідження складається зі вступу, основної частини, що містить три розділи, висновків та списку використаної літератури.

У вступі розкрито актуальність, об'єкт, предмет, мету і завдання роботи, методологічна база та практична цінність дослідження.

У першому розділі автор описує теоретичні аспекти розвитку цифрової держави.

У другому розділі автором проаналізовано концепції державної політики у сфері цифрової інфраструктури.

У третьому розділі проаналізовано концептуальні засади цифрової трансформації, їх проблеми та перспективи.

Висновки вміщують досить аргументований аналіз теоретичного матеріалу та мають загальнотеоретичне і прикладне значення.

Ключові слова: цифрова держава, трансформація, діджиталізація, технології.

ANNOTATION

Kotysh P.O. "Concepts of the digital state" .-Copyright

Master's thesis, specialty 081 "Law", International Humanitarian University, Odesa, 2022.

The master's thesis is devoted to highlighting the conditions of digitalization, because it plays a significant role in the development of both the country as a whole and an individual economic entity. The constant process of digitization stimulates all business entities to innovate and use modern information technologies in the field of management and administration. First of all, public authorities at both the macro and meso levels should become the reference subjects for the use of innovative digital technologies, and secondly, economic subjects at the micro level. The study of the main goals and objectives of the digital development of the state and their impact on economic sectors is quite relevant.

The study consists of an introduction, a main part containing three sections, conclusions and a list of used literature.

The introduction reveals the relevance, object, subject, purpose and tasks of the work, methodological base and practical value of the research.

In the first chapter, the author describes the theoretical aspects of the development of the digital state.

In the second chapter, the author analyzed the concepts of state policy in the field of digital infrastructure.

The third chapter analyzes the conceptual foundations of digital transformation, their problems and prospects.

The conclusions contain a well-argued analysis of the theoretical material and have general theoretical and applied significance.

Keywords: digital state, transformation, digitization, technologies.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ЦИФРОВОЇ ДЕРЖАВИ.....	6
1.1. Сутність та поняття цифрової держави.....	6
1.2. Принципи розвитку й особливості регулювання цифрової держави.....	15
1.3. Становлення цифрової трансформації економіки країни в межах основних концепцій.....	28
РОЗДІЛ 2. КОНЦЕПЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ЦИФРОВОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ: ПОЛІТИКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ.....	38
2.1. Цифрові стратегічні технології державного управління.....	38
2.2. Виклики та можливості розвитку цифрової інфраструктури.....	51
2.3. Інтеграція цифрової економіки до міжнародного цифрового середовища.....	60
РОЗДІЛ 3. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	71
3.1. Гармонізація цифрової держави з європейськими та світовими науковими ініціативами.....	71
3.2. Пріоритетні напрями формування і розвитку цифрової держави для України.....	81
ВИСНОВКИ.....	93
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	99

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації: Закон України від 17.01.2018 № 67-р. *Законодавство України*: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80#n13> (дата звернення: 20.09.2022).
2. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні: Закон України від 8 вересня 2011 року № 3715-VI. Дата оновлення: 01.02.2022. *Законодавство України*: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3715-17#Text> (дата звернення: 07.09.2022).
3. Про схвалення Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року: Постанова КМУ від 10 липня 2019 р. № 526-р. *Законодавство України*: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80#Text> (дата звернення: 10.11.2022).
4. Про утворення Міжгалузевої ради з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації: Постанова КМУ від 08.07.2020 р. №595. *Законодавство України*: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/595-2020-п#Text>. (дата звернення: 11.10.2022).
5. Про внесення змін до деяких Постанов Кабінету Міністрів України щодо функціонування офіційних веб-сайтів органів виконавчої влади: Постанова Кабінету Міністрів України від 12 червня 2019 року №493. *Законодавство України*: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/493-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення: 05.11.2022)
6. Питання Єдиного державного веб-порталу електронних послуг та Реєстру адміністративних послуг: Постанова Кабінету Міністрів України від 4 грудня 2019 р. № 1137. Дата оновлення: 16.08.2022. *Законодавство України*: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1137-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення: 03.11.2022)

7. Деякі питання підготовки проєктів актів законодавства в електронній формі: Постанова Кабінету Міністрів України від 18 серпня 2017 року №608. *Законодавство України*: сайт. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/608-2017-%D0%BF#Text> (дата звернення: 15.10.2022)
8. Деякі питання оптимізації системи центральних органів виконавчої влади: Постанова КМУ від 2 вересня 2019 р. № 829. Дата оновлення: 17.02.2021. *Законодавство України*: сайт. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/829-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення: 15.10.2022)
9. Про затвердження плану заходів з реалізації Концепції розвитку електронного урядування в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2018 року № 617-р. Дата оновлення: 09.09.2020. *Законодавство України*: сайт. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/617-2018-%D1%80#Text> (дата звернення: 13.10.2022)
10. Про затвердження плану заходів щодо реалізації Концепції розвитку системи електронних послуг в Україні на 2019-2020 роки: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 30 січня 2019 року № 37-р. *Законодавство України*: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/37-2019-%D1%80#Text> (дата звернення: 20.10.2022).
11. Концепція розвитку цифрових компетентностей та затвердження плану заходів з її реалізації до 2025 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 3 березня 2021 р. № 167-р. *Законодавство України*: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2021-%D1%80#Text> (дата звернення: 05.10.2022)
12. Деякі питання цифрової трансформації: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 лютого 2021 р. № 365-р. *Законодавство України*: сайт. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/365-2021-%D1%80#Text> (дата звернення: 05.10.2022)
13. Концепція програми інформатизації системи МВС України та центральних органів виконавчої влади 2021-2023 роки: Наказ МВС України від 22 квітня

- 2021 року № 301. *Законодавство України*: сайт. URL: <https://mvs.gov.ua/doki/> (дата звернення: 10.11.2022)
- 14.Алексинська М., Бастракова А. Харченко Н. Зайнятість через цифрові платформи в Україні. *Проблеми та стратегічні перспективи*. 2018. 64 с.
- 15.Апалькова В. В. Концепція розвитку цифрової економіки в Євросоюзі та перспективи України. *Вісник Дніпропетровського університету. Серія: менеджмент інновацій*. 2015. № 4. С. 9-18.
- 16.Балуєва О.В., Чуприна О.О. Методичні основи моделювання стратегічних пріоритетів соціально-економічного розвитку територій. *Менеджер. Вісник ДонДУУ. Серія «Економіка»*. 2019. № 4(85). С. 23–30.
- 17.Берназюк О. Роль та місце цифрових технологій у сфері публічного управління. *Інформаційне право*. 2017. № 10. URL: <http://pgr-journal.kiev.ua/archive/2017/10/35.pdf> (дата звернення: 15.09.2022).
- 18.Воскобоева О. В., Ромащенко О. С. Індекс цифровізації як основний фактор розвитку цифрових технологій. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2018. № 4. С. 56-61.
- 19.Данніков О. В., Січкаренко К. О. Концептуальні засади цифровізації економіки України. *Інфраструктура ринку*. 2018. Випуск 17. С. 73–79.
- 20.Демчишак Н.Б., Глутковський М.О. Розвиток цифрової економіки в Україні: концептуальні основи, пріоритети та роль інновацій. *Інноваційна економіка*. 2020. №5-6. С.43-48.
- 21.Державний сайт України «Трембіта»: Система електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів URL: <https://trembita.gov.ua/ua> (дата звернення: 16.10.2022).
- 22.Дія: Державні послуги онлайн. URL: <https://diia.gov.ua/> (дата звернення: 12.09.2022).
- 23.Диба М., Гернего Ю. Диджиталізація економіки: світовий досвід та можливості розвитку в Україні. *Фінанси України*. 2018. № 7. С. 50-63.
- 24.Завражний К. Ю., Сотник І. М. Цифрова трансформація бізнес-процесів підприємств. *Економічні проблеми сталого розвитку*: матеріали Міжнар.

- наук.-практ. конф. студентів та молодих вчених імені проф. Балацького О. Ф. / за заг. ред. Т. А. Васильєвої, О. В. Шкарупи (Суми, 16–18 квітня). Суми: СумДУ, 2019. С. 154–155.
- 25.Завражний К. Ю. Основи цифрової трансформації бізнес-процесів промислових підприємств. *Стратегія бізнесу: футурологічні виклики*: Зб. матеріалів Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (Київ, 20–22 листопада 2019 року). К.: КНЕУ, 2019. С. 285–288.
- 26.Інституціоналізація публічного управління в Україні : наук.-аналіт. доп. / за заг. ред. М. М. Білинської, О. М. Петроє. Київ : НАДУ, 2019. 210 с.
- 27.Іртищева І. О., Сенкевич О. Ф. Цифрова трансформація регіонів України: об'єктивна необхідність, принципи цифрового розвитку та особливості регулювання. *Регіональна економіка*. 2020. №1(95). С. 14-21.
- 28.Краус Н. М., Краус К. М. Цифровізація в умовах інституційної трансформації економіки: базові складові та інструменти цифрових технологій. *Інтелект XXI*. 2018. № 1. С. 211-214.
- 29.Концепція розвитку цифрових компетентностей до 2025 року та її значення. URL: <https://everlegal.ua/kontseptsiya-rozvytku-tsyfrovykh-kompetentnostey-do-2025-roku-ta-yiyi-znachennya> (дата звернення 05.09.2022).
- 30.Лазебник Л. Л., Войтенко В. О. Сутність, особливості та параметри цифрової економіки. *Економічний вісник Національного гірничого університету*. 2020. № 1. С. 22-29.
- 31.Латинін М. А. Стратегічні пріоритети розбудови інформаційного суспільства в Україні. URL:http://www.dut.edu.ua/uploads/1_1733_51051712.pdf (дата звернення 15.09.2022).
- 32.Ляшенко В.І., Вишневський О.С. Цифрова модернізація економіки України як можливість проривного розвитку: монографія. Київ : НАН України, Ін-т економіки промисловості, 2018. 252 с.
- 33.Нікітін Ю. О., Кульчицький О. І. Цифрова парадигма як основа визначень: цифровий бізнес, цифрове підприємство, цифрова трансформація. *Маркетинг і цифрові технології*. 2019. № 4. Том 3.

34. Никифрук О. І., Стасюк О. М., Чмирьова Л. Ю., Федяй Н. О. Цифровізація в транспортному секторі: тенденції та індикатори розвитку. *Статистика України*. 2019. № 3. Частина 1. С. 70-81.
35. Островий О.В. Передумови формування державної політики цифрового розвитку. *Механізми публічного управління. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Державне управління*. Том 32(71) № 6. 2021. С.37-42.
36. Офіційний веб-сайт «Міністерство та Комітет цифрової трансформації України». URL: <https://thedigital.gov.ua/news/proekti-npa-mozhna-bude-rogodzhuvativ-elektronniy-formi> (дата звернення 05.09.2022).
37. Піжук О. І. Цифровізація як зміна парадигми розвитку економічних систем. *Науковий вісник Ужгородського університету*. Серія: Економіка. 2018. Вип. 2. С. 84-91.
38. Писаренко Т. В., Кваша Т. К., Рожкова Л. В., Паладченко О. Ф., Богомазова В. М., Молчанова І. В., Березняк Н. В. Стан інноваційної діяльності та діяльності у сфері трансферу технологій в Україні у 2018 році: аналітична довідка. К.: УкрІНТЕІ, 2019. 80 с.
39. Правове забезпечення здійснення державної політики з реконструкції економіки : монографія / за заг. ред. В. А. Устименка ; НАН України, Ін-т економіко-правових досліджень. Чернігів : Десна Поліграф, 2016. 160 с.
40. Ракіпов В.Р. Ретроспективний аналіз процесів цифрової трансформації національних соціально-економічних систем на макро-, мезо та мікрорівнях. *Вісник ХНАУ*. 2020. № 4. Том №2. С. 20-31.
41. Реалізація середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності в регіонах України у 2016 році: аналітична довідка. Київ, 2018. 78 с.
42. Реалізація середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності в регіонах України у 2017 році: аналітична довідка. Київ, 2018. 84 с.
43. Розвиток цифрової інфраструктури та створення цифрових сервісів для громадян – пріоритет програми інформатизації системи МВС. *Портал*

- MBC*. 26.05.2021. URL: <https://mvs.gov.ua/uk/press-center/news/> (дата звернення: 07.11.2022).
44. Руденко М. В. Еволюційні передумови цифровізації управлінських процесів. *Вісник Одеського національного університету*. Серія: Економіка. 2018. Т. 23, Вип. 8. С. 118-122.
45. Сєнкевич О.Ф., Войт Д.С. Цифрова трансформація територіальних управлінських систем: напрями та перспективи розвитку. *Причорноморські економічні студії*. 2020. Випуск 52-2. С.81-85.
46. Соколова Г.Б. Деякі аспекти розвитку цифрової економіки в Україні. *Економічний вісник Донбасу*. 2018. № 1. С. 92-96.
47. Степанов В. Ю. Сучасні інформаційні технології в державному управлінні. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/9_2020/32.pdf (дата звернення: 07.09.2022).
48. Територіальний розвиток і регіональна політика. Стратегування регіонального розвитку на засадах смарт-спеціалізації: наукова доповідь / наук. ред. д.е.н., проф. Сторонянська І.З. Львів : ІРД НАНУ, 2020. 141 с.
49. Федулова Л.І. Цифрова трансформація (цифровізація) регіонів України. Аналітична записка. 2019. 16 с. URL: academy.gov.ua/pages/dop/198/files/4ba4c1b4-cefe-4f27-b58baee7c8cf152.pdf
50. Цифрова адженда України – 2020. Концептуальні засади (версія 1.0), 2016. URL: <https://uccr.org.ua/uploads/files/58e78ee3c3922.pdf> (дата звернення: 08.10.2022)
51. Цифрові трансформації в Україні: чи відповідають вітчизняні інституційні умови зовнішнім викликам та європейському порядку денному? / Поліський фонд міжнародних та регіональних досліджень, 2020. 76 с. URL: http://eapcsf.org.ua/wpcontent/uploads/2021/04/Research_DT_PF_WG2_ua-1.pdf (дата звернення: 08.10.2022)
52. Шиманська К.В., Бондарчук В.В. Пріоритетні напрями та механізми розвитку цифрової економіки в Україні. *Економіка, управління та адміністрування*. 2021. № 1(95). С. 17–22.

53. Яненко І.Г. Передумови впровадження концепції «Індустрія 4. 0» в Україні. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. 2018. № 6. URL: <https://www.inter-nauka.com/issues/2018/6/3623>. (дата звернення: 1.10.2022)
54. Яненко І.Г. Індустрія 4. 0 в Україні : стратегічні акценти впровадження. *Бюлетень Ін-ту стратегічних досліджень ім. Г. Меїр*. 2018. №8. С. 20–25.
55. Яненко І.Г., Руденко Н.О. Концептуальні засади цифрової трансформації економіки. *Наукові праці. Економіка*. Випуск 300. Том 312. 2018. С.37-39.
56. Antoshkin V. K., Popova A.O., Brokl T. A. Directions of formation and implementation of the digital economy of Ukraine. *Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу*. 2018. № 1. С. 25–29.
57. An Integrated Industrial Policy for the Globalisation Era Putting Competitiveness and Sustainability at Centre Stage. European Commission. URL: <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/> (дата звернення: 21.09.2022).
58. Bart V. The Productivity Paradox of the New Digital Economy. *International Productivity Monitor*. 2016. № 3. С. 31–42.
59. BCS, The Chartered Institute for IT. URL: <https://www.bcs.org/> (дата звернення: 04.10.2022)
60. Cabinet of the United Kingdom. URL: <https://www.gov.uk/government/publications/uk-digital-strategy> (дата звернення: 08.10.2022)
61. Chakravorti B., Tunnard C., Chaturvedi R. Where the digital economy is moving the fastest. *Harvard Business Review*. 2015. № 19. С. 102–101.
62. Department of Broadband, Communications and the Digital Economy of Government of Australia. URL: https://www.aph.gov.au/Parliamentary_Business/ (дата звернення: 06.10.2022)
63. Digital Compass 2030: the European way for the Digital Decade. European Commission. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/> (дата звернення: 11.09.2022).
64. Diia Company. IT-компанія Міністерства цифрової трансформації URL: <https://company.diia.gov.ua/> (дата звернення: 11.10.2022).

65. Galkin A., Popova Y., Chuprina E., Shapovalenko D. Interaction of logistics 4.0 and consumer oriented marketing using ICT. *Proceedings of the 33rd International Business Information Management Association Conference, IBIMA 2019: Education Excellence and Innovation Management through Vision*. 2020. Granada, 2019. P. 6751–6760.
66. Irtyshcheva I., Stegney M., Boiko Y., Voit D., Hryshyna N. Theoretical-methodical approaches to monitoring of the level of socio-economic development of territorial units and national economy in conditions of decentralization. *Perspectives*. 2019. Vol. 2. Pp. 83-92.
67. Irtyshcheva I., Ponomarova M., Dolzhykova I. Conceptual fundamentals of development of the food security system. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2019. Vol 5(2). Pp. 57-64.
68. EAEU Digital Agenda 2025: prospects and recommendations URL: http://www.eurasiancommission.org/ru/act/dmi/Pages/digital_agenda.aspx (дата звернення: 08.10.2022)
69. European Parliament. URL: <http://www.europarl.europa.eu/portal/en> (дата звернення: 16.10.2022)
70. Economist Intelligence Unit URL: <http://www.eiu.com/home.aspx> (дата звернення: 16.10.2022)
71. Encyclopedia of Information Science and Technology, Fourth Edition (10 Volumes). IGI Global, June, 2017. 8104 p.
72. EU4Digital. Представники Східних країн-партнерів обговорили затвердження Регіональної угоди про спектр URL: <https://eufordigital.eu/uk/eastern-partnerstakeholders-discuss-finalisation-of-regional-spectrum-agreement/> (дата звернення: 18.10.2022)
73. EU4Digital. Thematic session: Telecom Rules URL: https://eufordigital.eu/steeringcommittee2/images/resources/EU4D__2nd_SCM_Thematic_sessions (дата звернення: 25.10.2022)

74. New Digital Economy. URL: <https://www.ida.gov.sg/~media/Files/Infocomm%20Landscape/Technology/TechnologyRoadmap/NewDigitalEconomy.pdf> (дата звернення: 08.10.2022)
75. Open Societe Justice Initiative. Article19: *Website*. URL: <https://www.article19.org> (дата звернення: 06.10.2022)
76. Organization for Economic Co-operation and Development. URL: <https://www.oecd.org/> (дата звернення: 07.10.2022)
77. Pidkhomnyi O., Demchyshak N., Dropa Ya. *Confidence as the national economy pricing factor: the case of Ukraine. Espacios*. 2019. № 40. P. 21-22.
78. Pidkhomnyi O., Demchyshak N., Dropa Ya. Population financial activity in the formation of indicators for public confidence level and shadow economy risks: the case of Ukraine. *Espacios*. 2019. № 40(38). P. 16-17.
79. Strategic orientation of innovative activity regulation: Ukraine and EU integration process / V. Boronos, O. Shkarupa, N. Demchyshak, L. Sineviciene, T. Kubakh. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. 2020. № 1. P. 307-318.
80. The Concept of a 'Digital Economy'. *Website*. URL: <http://odec.org.uk/the-concept-of-a-digital-economy> (дата звернення: 06.10.2022)
81. Vyshnevskaya O., Kaliuzhna O., Irtysheva I. Infrastructure provision of the agrarian market in the globalized environment. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2019. Vol 5(5). Pp. 39-46.
82. Zavrzhnyi K., Sotnyk I., Kasianenko V., Roubík H., Sidorov O. Investment management of business digital innovations. *Маркетинг і менеджмент інновацій (Web of Science та ін.)*. 2020. № 1. С. 95–109.